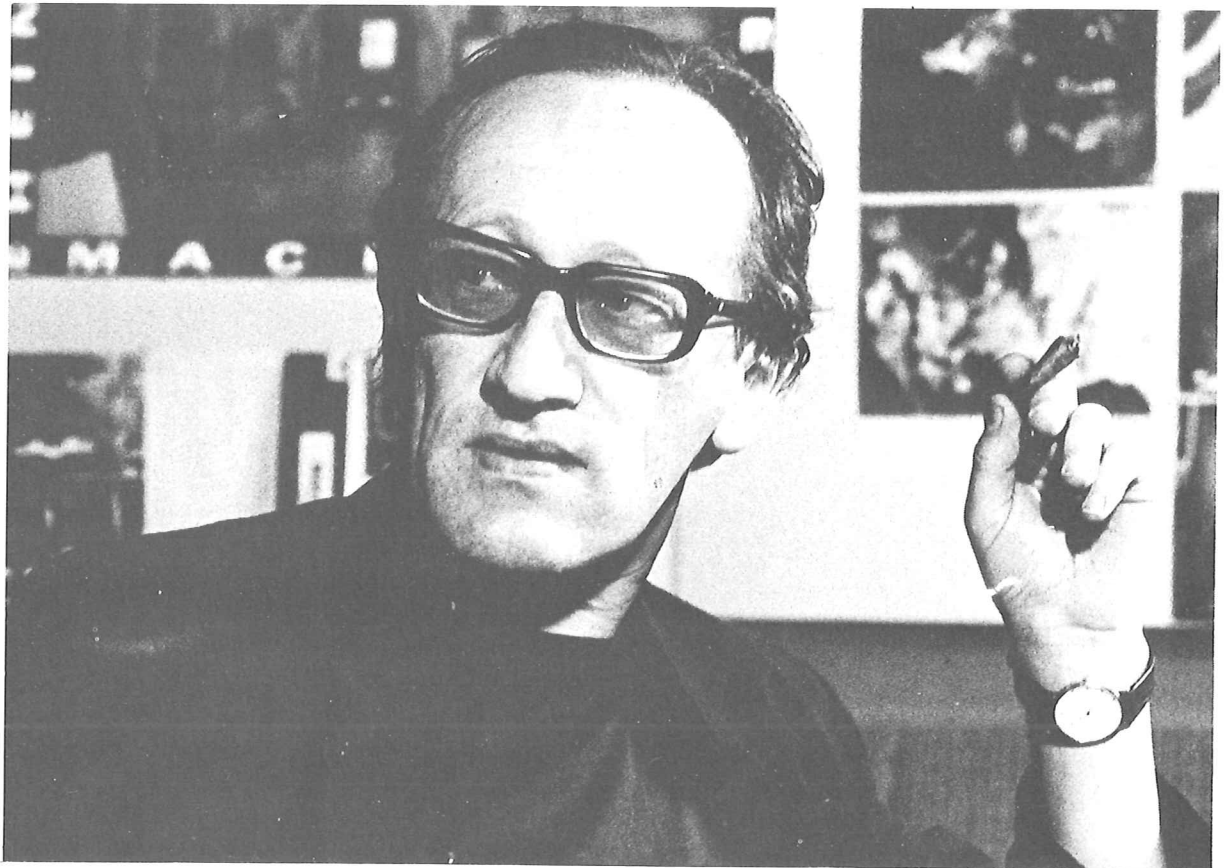

Heiner Müller

Heiner Müller is een gevierd auteur. De belangrijkste van Europa, zei men tijdens het debat over Duitse dramaturgie in het afgelopen festival van Avignon. Het Holland Festival programmeerde zelfs een apart luik Heiner Müller. Dit seizoen werkt hij mee aan het monsterproject van Bob Wilson *Civil Wars*. Annie Declerck en Luk Van den Dries hadden een gesprek met Heiner Müller en zijn vrouw Ginka Tscholakowa.

Heiner Müller — Foto Wim Van Mulders

Je kijkt natuurlijk eens op,
je ziet weer eens wat anders,
maar toch schrijf je altijd
hetzelfde stuk.

Iemand beschreef u onlangs als een vermenging van Voltaire en Artaud. Bent u het daarmee eens?

“Dat van Voltaire heeft, geloof ik, te maken met een fysionomische gelijkenis. Voltaire heb ik weinig en erg laat gelezen. Ik ken hem meer als figuur dan als auteur. Artaud interesseert me vooral in combinatie met Brecht: schijnbaar tegengesteld zijn het de twee belangrijkste theateropvattingen van deze eeuw. Men kan vandaag Brecht niet ensceneren zonder Artaud gelezen te hebben. Verhelderend in dat verband is een uitspraak van Peter Brook. Gevraagd naar de kansen van Artaud op de scène

verwees hij naar de eerste opvoeringen van het Berliner Ensemble: dat was wreed theater, wreed door de aanslag op het bewustzijn en de provocatie van denkgewoonten. Dat vind ik interessant.”

Dat is niet waar men Brecht normalerwijze situeert. U zegt ergens dat u begint waar Brecht ophield. Kan u dat verduidelijken?

“Ik bedoelde dat in de eerste plaats puur chronologisch en biografisch. Een concreet voorbeeld: Brecht heeft een stuk ontworpen op basis van materiaal over Hans Garbe, één van de eerste activisten. Zijn assistente

had gesprekken met Garbe op band genomen wat diende als uitgangspunt. Verder dan het ontwerp is het echter niet gekomen. Brechts dramaturgie was waarschijnlijk te zeer bepaald door een andere tijd: het kon die differentiëring in het nieuwe materiaal niet meer vatten, dat viel daardoor.”

De verborgen ijsberg

Zelf ensceneert u af en toe eigen stukken. Bent u niet bang dat die ensceneringen een soort ‘Modellbücher’ worden, zoals met Brecht gebeurde?

“Aanvankelijk heb ik me vaak